

ISMERTETŐ

az Egri Hittudományi Főiskola és Érseki Papnevelő Intézet felújításáról tartandó
épületbejárásról

MEGBÍZÓ: **Érseki Vagyonkezelő Központ**
3300 Eger, Széchenyi u. 1.
Képviseli: **Ficzek László** igazgató

GENERÁL TERVEZŐ: **D-TÉR KFT.**
3300 Eger, Dobó tér 9.
Felelős tervezők: **Rátkainé Kiss Róza** E-1-10-0021
Rátkai Attila E-1-10-0020
építész vezető tervezők

KÖZREMŰKÖDŐ SZAKÉRTŐK:

ÉRTÉKLELTÁR: **dr. Bozóki Lajos**
művészettörténész

**FASZAKÉRTŐI
SZAKVÉLEMÉNY:** **Szörényi Gábor**
műemléki épületdiagnosztikai szakértő

**FALDIAGNOSZTIKAI:
SZAKVÉLEMÉNY** **FALSZÁRÍTÓ ÉPÜLETSZIGETELŐ KFT.**
Köves Attila
műemlékvédelmi diagnosztikai szakértő

**FA-RESTAURÁTORI:
SZAKVÉLEMÉNY** **Bíró László**
restaurátor művész

**FESTŐ-RESTAURÁTORI:
SZAKVÉLEMÉNY** **Maracskó Izabella**
okl. festő-restaurátor

**KŐ-RESTAURÁTORI:
SZAKVÉLEMÉNY** **Hering Zoltán**
okl. kőszobrász-restaurátor művész

TERVEZŐK:

ÉPÍTÉSZET: **D-TÉR KFT.**
Felelős tervezők: **Rátkainé Kiss Róza** E-1-10-0021
Rátkai Attila E-1-10-0020
építész vezető tervezők

STATIKA: **KOMPONENS96 KFT.**
Felelős tervező: **Nagy Sándor** T 10-0029
statikus vezető tervező

ÉPÜLETGÉPÉSZET: **ALFÖLDI PÉTER EV.**
Felelős tervező: **Alföldi Péter** G-10-0231
épületgépész tervező

ÉPÜLETVILLAMOSSÁG: **NORMA Mérnöki Kft.**
Felelős tervező: **Bóta Péter** V-10-0444
elektromos tervező

ÚT KÖZMŰ: Felelős tervező:	Egri Közműtervező és Kivitelező Iroda Kft. Türk Antal út és közmű tervező
TŰZVÉDELEM: Felelős tervező:	FIREPLAN Kft Horváth Lajos I-232/2016 Építész tűzvédelmi szakértő
KONYHATECHNOLÓGIA: Felelős tervező:	Gépház Bt. Kaszab Piroska konyhatechnológus tervező

Az épület környezete:

A Hittudományi Főiskola és Érseki Papnevelő Intézet az Eger Foglár György út 6. szám alatt, Eger belvárosában, a Széchenyi utca és a Városhal utca között, a város Műemléki Jelentőségű Területén áll, az Érseki Palota szomszédságában.

A műemléki épülethez a keleti és az északi telekhatáron a múlt század végén földszint + emelet + tetőtér beépítésű új épületrész létesült, ezzel kialakítva egy belső udvart a két épület között. Az 1960-as években elindult a történeti épületszövet átépítése ebben a tömbben is, melynek során több, vasbeton szerkezetű emeletes társasházat építettek a Szeminárium közvetlen környezetében a keleti és az északi telekhatár mentén. A déli oldalon kialakították a Foglár lépcsőt, mely ugyan fizikailag nem takarja le a déli homlokzatát, de csak egy szűk sikátor van a homlokzat síkja és a lépcső támfalszerkezete közt.

Építéstörténet, (dr. Bozóki Lajos Építészettörténeti dokumentációjából)

Eger 1687. december 17-én szabadult fel a török hódoltság alól. A várral és a várhoz tartozó birtokokkal együtt a kincstár új szerzeményét képezte. Lassan megindult a betelepülés folyamata, az első lakosok között voltak azok a török családok, akiknek letelepedését a vár feladási alkupontjai biztosították. Ez kb. 300 főt jelentett, majd őket követték a végvári katonák, egyházi személyek, német és magyar mesterek, nemesek, parasztok, rácok.

Telekessy István püspök 1699-ben érkezett székvárosába, aki a püspöki székkal egyidejűleg Heves és Külső Szolnok vármegyék örökös főispáni tisztségét is elnyerte. Telekessy jelentős adományokkal támogatta a már előtte ideérkezett jezsuita atyákat, hiszen mikor ide érkezett, náluk kapott szállást. A püspök sokat tett a törökök által elnéptelenített, és lerombolt egyházmegye és székhelye újjáépítéséért. A súlyos paphiány miatt 1705-ben ideiglenes helyen megnyitotta az egri szemináriumot, valamint helyreállíttatta a megrongálódott templomokat, és újakat építtetett.

Telekessy 1709-ben folyamodik felterjesztéssel a királyhoz, I. Lipóthoz az egyházmegye elpusztult intézményeinek helyreállítása érdekében, illetve, hogy királyi jóváhagyást nyerjen egy általa szeminárium céljára adományozott házra. Ez az épület a műemléki topográfia leírása szerint a jelenlegi telken álló egykori Körmöczy-ház volt, amely azon a városfalig húzódó keskeny telken állt, melyet Házael Hugó 1753-as térképén ábrázol a püspöki palota telke mellett. 1715-ben bekövetkezett halála után gróf Erdődy Gábor lett Eger püspöke, aki már 1713-tól koadjutora (utódlási joggal felruházott helyettese) volt az idős püspöknek. Ő is kulcskérdésként kezelte az egri szeminárium ügyét. Erdődy reformálta meg a szemináriumi oktatást. A hittudományi főiskola új, 1754-ben általa készített tanterve a Reformatio Scholae Episcopalis Agriensis volt, ebben megemelte a képzési időt is.

A szeminárium építkezéseiről 1724-ből van adatunk, ekkor Handler György kanonok a szeminárium rektora az építőanyagok szállításáról rendelkezik. Ezt követően Esterházy tovább bővíti a szeminárium épületét, 1772-ben készíttet terveket az épület bővítésére. A bővítésből végül emeletráépítés lett, Povolni János pallér vezetésével. szeminárium épület merőleges szárnyának építéséről 1784-ből van adat, erre vonatkozólag Grossmann József Esterházy tatai építésze, illetve Josef Francz püspöki építőmester készít felméréseket és terveket.

Az épület és a tervezett beavatkozások ismertetése:

A Szeminárium barokk épülete nettó 5.665 m²-es szabadon álló, két, egymásra merőleges szárnyból álló, háromemeletes, kontyolt nyeregtetővel fedett épület. Tagolatlan falmezőit csak emeletközi szalagpárkányok osztják meg, egyedül a déli homlokzaton található enyhén kiülő, öttengelyes rizalit. A barokk vakolatarchitektúrát feljegyzések szerint a 19. század végi felújításkor eltávolították a homlokzatokról.

Az épület eredeti rendeltetése, a papnevelés, több mint 300 év óta, a 18. századtól napjainkig folyamatos. Az Egri Hittudományi Főiskola és Érseki Papnevelő Intézetben jelenleg a teológus-lekipásztörök képzésén túl hittanárok képzése is folyik nappali, és levelező formában, valamint, ahogy évszázadok óta, a kispapok számára a képzési idő alatt a bentlakást is biztosítja. Összetett funkciójának főbb csoportjai a következők:

- az oktatást biztosító előadótermek, csoportszobák -jellemzően a második emeleten,
- az intézmény vezetéséhez kapcsolódó irodák (rektor, tanulmányi osztály)
- könyvtár és nagy előadó az első emeleten
- hitéleti helyiségek (kápolna, kórus, sekrestye)
- a tanárok szállását biztosító lakrészek
- a hallgatók kollégiumi elhelyezését biztosító cellák,
- a szabadidő eltöltéséhez kapcsolódó helyiségek közösségi terek,
- az intézmény működéséhez kapcsolódó irodák, (gondnok, könyvelés)
- étterem, és azokat kiszolgáló főző és melegítő konyha
- kiegészítő helyiségek (öltöző, vizesblokkok, raktárak, műhely, pincék, stb.)

A felújítás során az épület funkcionális kialakítása alapvetően nem változott, továbbra is papnevelő intézetként fog működni a jelenlegi szervezeti felépítés szerint. Az oktatási, hitéleti, közösségi és iroda helyiségek jelentős funkcionális beavatkozást nem igényelnek.

A szállásjellegű helyiségek, mind a kispapoké, mind az itt lakó tanároké, különösen azok vizesblokkjai a kor követelményeinek nem, vagy csak részben feleltek meg, ezért az egyik legfontosabb feladat ennek a helyzetnek javítása volt. A „B” épületszárnyban jellemzően egyszemélyes, fürdőszobás szobákat alakítottunk ki a cellák számának csökkentésével, az „A” szárnyban pedig a korábbi nagylétszámú szobák megszüntetésével 4 darab 4 fős szobát, hoztunk létre fürdőszobával. A megmaradt területen a válaszfalak elbontásával be tudtuk mutatni az impozáns boltozatsort ahol új reprezentatív helyiséget alakítottunk ki.

A meglévő WC csoportokat korszerűsítettük, ahol szükséges volt, bővítettük, illetve megszüntettük. A tanári lakrészeket szintén komfortosabbá alakítottuk.

A másik nagy beavatkozás a földszinti főző- és melegítőkonyha teljes újragondolása volt a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

A felújítás során alkalmazott különleges műszaki megoldások bemutatása a földszinten kezdődik. Az épület Eger erősen lejtős részén épült, a nyugati homlokzati fala a teljes földszint magasságában a terepszint alatt van, a falak nedvesek és helyenként sóval terheltek voltak. A felújítás legnagyobb mértékű beavatkozása tehát az épület utólagos falszigetelése volt, melynek első lépcsője a teljes földszinti vakolat eltávolítása, a szakvéleményben

meghatározott helyeken a falak sótanítása, majd injektációs eljárással, a terepszinttel csatlakozó falak utólagos szigetelése. A fentiek értelmében a teljes földszinti padló szerkezet is új rétegrendet kapott, melyben a talajnedvesség elleni szigetelés és a padló hőszigetelése is megoldásra került.

Az épületben többféle korú, védettségű és szerkezeti kialakítású nyílászáró található. A nyílászárók nagy része felújításra, néhány az eredeti minták alapján újra gyártásra került. Azokon a helyeken ahol az értékleltár műemléki értéként nem jegyezte és a tűzvédelmi előírások, vagy a nyílászáró állapota indokolta új nyílászárókat építettünk be.

A Foglár utcai szárnyban külön érdekesség a főlépcsőház tömbkő lépcsőinek felújítása. Az eredeti lépcsőfokok általában 3-5 cm mélységig elkoptak, de a járóvonalon volt 8 cm mélységű kopás is. A tömbkő lépcső kopott járófelületének felső 5 cm-ét eltávolították és az eredetivel azonos profilú új kővel kiegészítették.

Az épületben a közlekedőkben többféle típusú és minőségű hideg burkolat volt. A felújítás során egységesen Kelheimi kőlap burkolat készült, részben új, részben az épületben korábban is megtalálható Kelheimi lapok felhasználásával.

Az épület fedése és bádogos szerkezetei cserére kerültek, egyedi barokk fedélszerkezetét faanyagvédelmi szakértő bevonásával felújítottuk.

Megújult a hátsó udvar, itt, a merőleges szárnyak csatlakozásánál kapott helyet az épület tömegébe simuló akadálymentes lift is.

Az egész épület gépészeti és elektromos korszerűsítése is megtörtént.

Az épület bemutatás tervezett időtartama 3 óra.

Eger, 2023. 06. 26.

Rátkainé Kiss Róza E-1-10-0021
Rátkai Attila E-1-10-0020
építész vezető tervezők